

Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”

Карпатський інститут підприємництва

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

**Галузь знань
Спеціальність**

**23 «Соціальна робота»
231 «Соціальна робота»**

Хуст 2023

Методичні рекомендації з підготовки курсової роботи для студентів денної та заочної форми спеціальності 231 «Соціальна робота».

Укладач:

Шинкар І.П.

Методичні рекомендації обговорено і схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи Карпатського інституту підприємництва

Протокол № ____

«__» _____ 20__ р.

Рецензент: Головчук О.В. доц. кафедри соціальної роботи,

к.політ.н.

Затверджено

Методичною радою

Протокол № ____ від «__» _____ 20__ р.

Загальні положення

Курсова робота – це самостійне, навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного навчального курсу.

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України, курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, набутих студентами за час навчання, їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематику курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами соціальної роботи.

Курсова робота повинна містити:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- чітко визначені предмет та об'єкт дослідження;
- встановлені мету та завдання дослідження, які забезпечать досягнення визначених цілей;
- короткий науково-аналітичний огляд інформаційних джерел, нормативно-правового матеріалу про виникнення і сучасний стан досліджуваної проблеми;
- критичний аналіз наукових видань із теми дослідження;
- подання ключової інформації у зручній для сприйняття формі (таблиці, діаграми, ілюстрації тощо);

Курсова робота передбачає:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, правових, виробничих та інших завдань;
- вміння виявляти проблеми наукового і практичного змісту та пропонувати шляхи їх вирішення;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методами дослідження;
- розвиток навичок пошуку та систематизації інформації, її оброблення із застосуванням комп'ютерних інформаційних систем, аналітичних методів її оброблення, моделювання та прогнозування;
- розвиток умінь та навичок у проведенні самостійних аналітичних робіт, а також оволодіння методами їх виконання;
- визначення підготовленості студента для самостійного аналізу та викладу матеріалу, вміння захищати свою роботу перед комісією.

Вміння обґрунтовано представити матеріал свідчить про сформованість знань і переконань у студента, про їх системність та свідоме засвоєння. Курсова робота повинні бути написані унормованою літературною мовою, з використанням наукової термінології, без зловживання цитатами, запозиченими із статей, підручників та з електронних джерел. У роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок.

Результати курсової роботи ґрунтуються на глибокому, осмисленому вивченні наукової літератури, узагальненні результатів дослідження лінгвістичних явищ, що вивчаються. Висновки з даної роботи повинні містити пропозиції щодо перспективи подальших наукових розвідок у цьому напрямку.

Тематика (перелік можливих тем) курсових робіт розробляється щорічно та затверджується рішенням кафедри. Кількість тем повинна перевищувати кількість

студентів, яким вони пропонуються в цьому навчальному році, принаймні на 20%. Теми можуть повторюватись лише на четвертий рік після їх попереднього використання.

Тематика курсових робіт передається старостам груп для вибору студентами тем робіт. Вони самостійно обирають тему роботи із запропонованої тематики або пропонують свою з обґрунтуванням доцільності її розроблення (наприклад, в інтересах підприємства чи організації, де працює студент або проходить практику), про що подають до кафедри заяву.

Після обрання теми наукової роботи студент повинен визначити мету та основні завдання, які він прагне виконати для того, щоб ґрунтовно дослідити окреслену проблему. Написання курсової роботи починається з визначення та висвітлення основного питання кожного розділу. Матеріал роботи може бути вичерпним, а зміст правильно розкритим, якщо студент попередньо вивчив наукові праці українських та зарубіжних вчених з досліджуваної ним проблеми. При написанні роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких він бере цитати, матеріали або окремі результати. Необхідно дотримуватися правил цитування, оформлення зносок, списку використаної літератури.

Перед виконанням наукової роботи студент повинен ознайомитися з основними вимогами до її написання та оформлення. Будь-яка студентська наукова робота повинна мати ознаки самостійного дослідження. Важливо, щоб науковому дослідженню та написанню були притаманні: чіткість і логічна послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації; стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; висвітлення експериментальних методик; конкретність викладення результатів дослідження; обґрунтованість рекомендацій та пропозицій.

Основні етапи підготовки наукової роботи

Студенти самостійно обирають тему курсової роботи із запропонованого кафедрою переліку. Допускається внесення змін до теми, враховуючи пропозиції студентів, але у такому випадку студент має узгодити обрану тему з науковим керівником та затвердити ці зміни на кафедрі. Назва роботи повинна бути, по можливості, короткою (не більше 10-12 слів), відповідати спеціальності „Соціальна робота”, вказувати на мету дослідження і його завершеність. Під час першої консультації з науковим керівником уточнюється тема роботи, план дослідження, інструментарій, методи, основна література тощо. При цьому важливо, щоб тема наукової роботи не співпадала із темами, висвітленими у навчальній літературі та не повторювала тематики попередніх (вже захищених) робіт. Такий підхід зорієнтований на стимулювання самостійного творчого наукового дослідження.

Обравши тему, ознайомившись з літературою, студентові необхідно приступити до складання плану свого наукового дослідження, який у процесі роботи може уточнюватися. Але ще до початку роботи над текстом, обов'язково необхідно узгодити план з науковим керівником. За необхідності керівник допомагає студентові удосконалити план дослідження.

План наукової роботи відображає її структуру, під якою мається порядок компонування і взаємозв'язок її окремих частин. Курсова робота, зазвичай, має простий план, який включає вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел і, за необхідності, додатки.

План дозволяє ескізно представити досліджувану проблему, викладену у логічному порядку питань, за якими надалі буде систематизуватися увесь зібраний фактичний матеріал. У творчому дослідженні план завжди має динамічний характер і може уточнюватися студентом у процесі дослідження конкретної теми. Наукове дослідження не може проводитися без плану. Лише сплановане дослідження дає змогу глибоко пізнавати закономірності досліджуваної проблеми.

Робота над курсовою роботою розпочинається з пошуку та опрацювання літератури, що стосується тематики дослідження. Необхідно переглянути всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою дослідження. До них належать матеріали, надруковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях (монографії, наукові статті, періодичні видання, підручники, посібники та архівні матеріали). Основними завданнями огляду літератури є: ознайомлення з матеріалами за темою, вибір досліджень, що розкривають обрану тему у різних аспектах та найсуттєвіших результатів; виявлення напрямів дослідження та отримання вихідної проблеми для написання роботи.

Матеріал роботи студент повинен викладати послідовно, логічно пов'язувати окремі його частини, повністю розкривати тему роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичними розробками, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань з обраної теми. На основі аналізу емпіричних або звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, визначити наявні недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта дослідження.

Загальні рекомендації до оформлення курсової роботи

Курсова робота повинна мати обсяг 1 умовний друкований аркуш, або 25-30 сторінок основного тексту.

Зміст курсової роботи визначає її тема. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті, Інтернет-ресурси та інші) і відповідні нормативні документи, складає проект плану, який обговорює з керівником.

Вступ (не більше 3 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Грамотно оформлений теоретико-методологічний апарат (актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання і тощо) курсової роботи є обов'язковим її атрибутом. До основних елементів структури наукової роботи відносяться:

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми); дається огляд літературних джерел.

Об'єкт дослідження – це реально існуюча дійсність. Під об'єктом пізнання прийнято розуміти частину об'єктивної реальності, що на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення).

Сукупність особливих законів і закономірностей функціонування і розвитку об'єкта дослідження складає предмет даної конкретної науки. Предметом пізнання вважають

зафіксовані і включені в процес практичної діяльності людини сторони, властивості і відносини об'єкта, досліджувані з визначеною метою в даних обставинах і умовах.

Предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему). Таким чином, предмет дослідження є більш вузьким за своїм розумінням, ніж об'єкт. Предмет є частиною, стороною, аспектом, елементом об'єкта. Наприклад, об'єктом дослідження може бути система соціального захисту населення, а предметом дослідження – особливості, закономірності формування системи соціального захисту населення в конкретному регіоні у визначений період часу.

Мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета дослідження випливає із проблеми, тобто ціль дослідження полягає у тому, щоб розв'язати якусь проблему. Мета дослідження може бути пов'язана із:

- обґрунтуванням системи заходів, спрямованих на вирішення проблеми;
- обґрунтуванням закономірностей загального або часткового характеру.
- виявленням комплексу умов успішного вирішення деяких завдань;
- обґрунтуванням підходів до вирішення проблеми;
- добором оптимального обсягу фактів, логіки розкриття змісту даного явища тощо.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання певних завдань дослідження.

Завдання дослідження можуть містити в собі наступне (у залежності від характеру наукової проблеми):

- вирішення зазначених теоретичних питань, що входять у загальну проблему (виявлення сутності досліджуваного поняття; подальше удосконалення його визначення; розробка критеріїв ефективності тощо) :
- експериментальне вивчення практики вирішення даної проблеми (виявлення її визначеного стану, недоліків і суперечностей тощо);
- обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення поставленої мети;
- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів з погляду відповідності її критеріям оптимальності (ефективності);
- розробка методичних рекомендацій.

Завдання дослідження повинні бути відносно рівнозначні, не слід розташовувати поруч великі і часткові завдання, що є елементом попередніх.

Неодмінною вимогою до курсової роботи є логічна відповідність назви теми дослідження, об'єкта, предмета, цілей і завдань дослідження структурі роботи. Сукупність висунутих завдань повинна відображати мету дослідження, що, у свою чергу, відповідає проблемі дослідження.

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в роботі мети.

Структура роботи (наприклад: “Логіка дослідження зумовила наступну структуру роботи: вступ, ...розділи, висновки, список використаних джерел із ...найменувань, ...додатків. Загальний обсяг ...сторінок”, з яких сторінок основного тексту).

Основна частина

Суть роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Кожний розділ починається з нової сторінки. Зміст розділів основної частини повинен відповідати темі роботи та повністю її розкривати.

У розділах основної частини подається:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень;
- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- відомості про проведені дослідження (теоретичні чи експериментальні);
- аналіз та узагальнення результатів досліджень.

У першому розділі, як правило, де подають огляд літератури, окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи праці попередників, автор повинен назвати ті питання, які залишилися невирішеними, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Перший розділ містить теоретичне обґрунтування досліджуваних явищ та процесів. Викладається теоретична база необхідна для вирішення визначеної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на відповідні учених. На основі вивчення наукової, літератури розкриваються думки різних авторів щодо розв'язання проблеми, обґрунтовуються погляди студента стосовно шляхів її вирішення.

У цьому розділі також викладається аналіз чинної нормативної бази, що стосується теми дослідження. Крім цього, аналізуються історичні аспекти виникнення та сучасні тенденції предмету дослідження, подається обґрунтування обрання методів дослідження. За необхідності текст ілюструється таблицями та графічними матеріалами (схемами, графіками, діаграмами тощо).

У другому розділі можна обґрунтувати вибір напрямку досліджень, навести методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки, розробити загальну методiku проведення дослідження.

З вичерпною повнотою викладаються хід і результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Студент повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності отриманих результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць. Кожен розділ роботи повинен завершуватися обґрунтованими висновками, що містять коротку суть отриманих результатів, їх практичну цінність.

Розділи можна поділяти на підрозділи (параграфи) та підпункти. Кожний параграф і підпункт повинен містити закінчену інформацію, завершуватися логічними та чіткими висновками. Повні докази або наочність дослідження можна розмістити у додатках.

Висновки що наводяться в окремому розділі курсової роботи, є стислим викладенням підсумків дослідження, в якому коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, що містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінку результатів дослідження з погляду відповідності меті курсової роботи та визначеним у вступі завданням. Обсяг висновків і пропозицій не повинен перевищувати 3 сторінки.

Наступним структурним елементом є **список використаних джерел**, який починається з нової сторінки. Перелік використаних джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводиться після висновків.

Додатки необхідно починати з нової сторінки. У додатках вміщуються матеріали, які:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити логічне та впорядковане уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;
- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців.

У додатки, за необхідності, можна включити допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття змісту дослідження, зокрема:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм розв'язання задач на комп'ютерах, розроблених під час роботи над дослідженням;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть викликати інтерес.

Додатки розміщують у порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки, повинен мати заголовок, що друкується угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком посередині рядка друкується слово “Додаток” і велика літера, якою позначається цей додаток. Додатки позначають не цифрами, а великими літерами української абетки (А, Б, В і т.д.), за винятком “Г, І, Ї, Є, Ї”. Текст кожного додатка може бути поділений на розділи, що нумерують у його межах (наприклад А.1, А.2, тобто 1-й та 2-й відповідно розділи додатку А).

Рисунки та таблиці у додатках позначаються відповідно до розділу, де існує посилання на відповідний додаток, вказавши порядковий номер (Рис. А.2.1., табл. К. 1.3.)

Вимоги до оформлення курсової роботи

Основна частина. Загальними вимогами до викладення матеріалу курсової роботи є чіткість побудови, логічна послідовність, переконлива аргументація, точність у визначеннях, конкретність у викладенні результатів роботи, обґрунтування висновків та рекомендацій. На неї поширюються вимоги Державного стандарту України “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення ДСТУ 3008- 95”.

Курсову роботу необхідно надрукувати за допомогою комп'ютера та підшити в папку.

Матеріал роботи слід подати у такій послідовності:

- титульний аркуш (додаток А);
- зміст (додаток Б);
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- вступ;

- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел (вимоги до оформлення подано у окремому файлі);
- додатки;

Робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 X 297 мм). Текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці у текстовому редакторі Word шрифтом Times New Roman 14 кеглем.

Текст курсової роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку - 30 мм, з правого - 10 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм. Абзаци в тексті потрібно починати з відступу, що дорівнює 5-и знакам. Відступи мають бути однаковими впродовж всього тексту.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи та підрозділи згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання роботи.

Заголовки структурних частин курсової роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ", друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 1 інтервалу в основному тексті.

Кожний розділ роботи слід починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться.

Номер розділу ставиться арабськими цифрами після слів "РОЗДІЛ". (РОЗДІЛ 1), підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад, "1.4." (четвертий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку розміщують заголовок підрозділу, який починається з великої літери.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більшими за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

Ілюстрації позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, "Рис. 1.1.2" (другий рисунок першого підрозділу першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Наприклад:

Рис. 1.1.2. Організаційна структура ...

Графічний матеріал кожного додатку позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка (наприклад, Рис. А.1).

За наявності у тексті таблиць, які доповнюють графічний матеріал, таблиці слід розміщувати після графічного матеріалу.

За необхідності під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані.

Таблиці застосовуються для уточнення та зручності порівняння показників. Назва таблиці має точно і стисло відображати її зміст.

Таблиці розміщують відразу після закінчення абзацу, у тексті якого є перше посилання на таблицю (наприклад, таблиця 1.1.1), або на наступній сторінці (за необхідності – у додатку). Таблиці нумерують послідовно у межах розділу. У правому верхньому куті над таблицею розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера, який складається з номера підрозділу, розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, "Таблиця 2.2.3" (третя таблиця другого підрозділу другого розділу). Нижче симетрично до тексту вказується назва таблиці. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Під назвою подається зображення самої таблиці. Наприклад:

Таблиця 2.2.3

Рівень безробіття в Україні на 2013-2014 рр.

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за формат сторінки, то таблицю ділять на частини, які розміщують одна під одною, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її заголовок. На першій частині пишуть слово «таблиця» із зазначенням відповідного номера, а на наступних - "Продовження табл. 2.2.3" або «Закінчення табл. 2.2.3», використовуючи створену на початку таблиці нумерацію колонок, яку зазначають відразу після назви таблиці.

Допускається розміщення таблиці вздовж довгого боку аркуша (використання альбомного розміщення сторінки).

Таблиці кожного додатку позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка (наприклад, Таблиця А.1).

Заголовки стовпців і рядків таблиці слід друкувати з великої літери, підзаголовки стовпців – з малої, якщо вони є продовженням заголовку, або з великої, якщо вони мають самостійне значення. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять, заголовки і підзаголовки стовпців друкують в однині. Заголовки стовпців і рядків таблиці, як правило, розміщуючи горизонтально.

Посилання у тексті курсової роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером посилань за переліком посилань у списку використаних джерел та сторінки, які виділені двома квадратними дужками.

Наприклад: " " [8, с. 12-14].

[8, с. 12-14]

При посиланні на статті, нормативно-правові акти, Інтернет-джерела сторінки не зазначаються.

Наприклад: [6].

При необхідності посилання на нормативні акти слід вказати відповідні розділи або статті із зазначенням повної назви акта. Якщо в тексті курсової роботи наведено всі реквізити нормативного акта, а саме: назву, вид, номер та дату прийняття, то виноски не наводяться, але є обов'язковим наведення даного джерела в списку літератури. При виконанні курсової роботи забороняється дослівне списування тексту з літературного джерела, нормативних матеріалів. Якщо за текстом необхідно навести цитату, вона береться в лапки з посиланням на відповідне джерело.

Список використаних джерел повинен містити всі джерела, використані при написанні курсової роботи, та розміщуватись за їх значущістю в алфавітному порядку

(російськомовні джерела включаються до загального списку). Відомості про включені до списку джерела слід подавати відповідно до державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Формуючи список літератури за темою роботи, студент обов'язково повинен зазначити прізвище та ініціали автора, назву роботи, видавництво, місце та рік видання. Якщо до списку входять періодичні публікації, то обов'язково слід зазначити прізвище та ініціали автора, назву статті, журналу, газети тощо, рік видання, номер та сторінки, на яких надрукована стаття. Якщо студент використовував Інтернет-ресурси, то слід зазначити прізвище та ініціали автора матеріалу, назву та Web-site.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку або в порядку посилань у тексті.

Додатки оформлюються як продовження курсової роботи і розміщуються у порядку появи посилань у тексті курсової роботи. До додатків необхідно включати допоміжні матеріали. Кожний додаток починають із нової сторінки. На першому чистому аркуші посередині великими літерами пишуть “Додатки”. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. У правому верхньому куті сторінки (над заголовком додатку) пишуть слово “Додаток”. Всі додатки послідовно нумеруються великими літерами української абетки. Наприклад, Додаток А. Посилання на додатки в текстовій частині курсової (випускної) роботи є обов'язковим.

Додатки оформляються як продовження курсової (випускної) роботи і розміщуються після списку літератури. Додатками можуть бути таблиці, графічний матеріал, розрахунки тощо, які можуть бути рекомендованого або довідкового характеру. Додатки позначаються великими літерами української абетки, починаючи з літери А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

На обкладинку курсової роботи з внутрішнього боку наклеюється білий поштовий конверт (формату А4/А5, у який потрібно вкласти: анотацію, відгук наукового керівника, завдання на курсову роботу).

У тексті роботи не повинно бути граматичних помилок, а виправлення (обмежені) мають бути зроблені акуратно чорною пастою або чорнилом.

Завершуючи роботу, необхідно прочитати її, звернути особливу увагу на взаємозв'язок між частинами, літературну редакцію, виправлення помилок, повтори, суперечності, невдало підібрані порівняння тощо. Особливо детальної перевірки потребують цитати, цифри, бібліографічні посилання. При необхідності потрібно доопрацювати рукопис.

Завершену курсову роботу підписуються студентом і науковим керівником.

Захист курсової роботи

Курсову роботу студент захищає у присутності інших студентів (може бути вся академічна група або проблемна наукова група) та 2-3 члени комісії.

Захист робіт проводиться на відкритому засіданні комісії за участю не менше як половини її складу з обов'язковою присутністю голови комісії.

Процедура захисту передбачає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;

- відповіді студента на запитання членів комісії та осіб, присутніх на захисті;
- оголошення відгуку наукового керівника;
- оголошення рішення комісії про оцінку роботи.

Доповіді студентів необхідно підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження. Доповідь повинна бути змістовною і тривати 8–10 хвилин.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, підкреслити її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів та студентів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної студентом наукової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність організацій, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною системою („відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”), проставляються в заліковій відомості навчальної групи та заліковій книжці студента. У разі незадовільної оцінки курсову роботу необхідно доопрацювати або виконати нову за іншою темою.

При оцінюванні курсової роботи слід зважати на те, що студент повинен уміти:

- формулювати мету і завдання дослідження;
- складати план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи з огляду та із завдання конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел та показників роботи підприємства, установи, галузі тощо;
- оформлювати результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Рішення про оцінювання підготовки та захисту роботи приймається на закритому засіданні комісії і оголошується головою в день захисту.

У випадках, коли захист роботи визнається незадовільним, комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою.

Консультаційний супровід підготовки курсової роботи

Керівництво студентською науковою роботою здійснюється з метою надання студентові необхідної допомоги у процесі її написання, а також здійснення контролю за

дотриманням вимог, які висуваються до наукової роботи у вищих навчальних закладах. Науковий керівник студентської роботи керує підготовкою наукової роботи, формує разом із студентом план і завдання, список необхідної літератури, надає допомогу у розробці календарного графіку виконання досліджень на весь час написання роботи.

До основних належать такі форми керівництва:

- попередні консультації;
- погодження плану наукової роботи;
- поточні консультації;
- погодження бази і методик проведення експерименту;
- перевірка наукової роботи;
- написання відгуку на роботу;
- консультація з питань захисту студентської наукової роботи.

Науковий керівник несе відповідальність за стан виконання та оформлення студентських наукових робіт.

Попередні консультації, зокрема, включають:

- загальну консультацію щодо основних вимог до роботи на відповідній кафедрі інституту (форма виконання, обсяг, терміни написання, особливості змісту окремих розділів тощо);
- поради щодо бібліографії (необхідний обсяг нормативного матеріалу, основні монографічні роботи, теми, останні публікації в періодиці, зарубіжні джерела, методика складання списку літератури тощо);

У результаті попередніх консультацій студент має одержати чіткі та конкретні орієнтири щодо того, що таке курсова робота і що він має зробити на початковому етапі її написання.

Погодження плану наукової роботи і визначення індивідуального передбачає:

- рекомендації студенту щодо опрацювання джерел, необхідних для складання плану роботи;
- ознайомлення з запропонованим студентом планом наукової роботи;
- оцінка змісту запропонованого плану;
- у разі потреби — формулювання конкретних зауважень і пропозицій щодо плану та їх обговорення із студентом.

У результаті на цьому етапі повинен бути вироблений і узгоджений основний варіант (іноді на основі кількох варіантів) плану наукової роботи. Згідно з планом роботи керівник окреслює студентові індивідуальні завдання.

Поточні консультації можуть проводитися з окремих питань:

- узагальнення результатів експерименту та опрацювання матеріалів дослідження;
- уточнення позиції студента щодо висвітлення спірних питань;
- використання отриманих статистичних даних, досвіду практичної роботи центрів соціальної допомоги та соціальних служб для молоді тощо;
- формулювання пропозицій щодо вдосконалення соціальної роботи з конкретного напрямку дослідження, розробки, рекомендації практичного характеру та ін.

У результаті поточних консультацій студент має отримати від керівника конкретну допомогу у вирішенні питань, які з'являються у нього в процесі створення першого варіанту наукової роботи.

За домовленістю між керівником і студентом перевірка наукової роботи може відбуватися поетапно (перевірка окремих розділів параграфів), що проводиться у процесі її написання, або перевірка першого варіанту загалом.

Після перевірки керівник дає загальну оцінку напрацьованого матеріалу:

- якою мірою поданий матеріал відповідає вимогам до курсової роботи;
- робить зауваження, які студент обов'язково має врахувати при доопрацюванні (студент може відстоювати свою позицію аргументуючи її).

Якщо студент відмовляється врахувати вмотивовані зауваження чи рекомендації керівника наукової роботи, останній попереджає студента про те, які наслідки на його думку, це матиме: негативний відгук, негативна рецензія, зниження оцінки за наукову роботу під час її захисту тощо.

Реєстраційний номер № _____

Дата _____ 20__ р.

Міністерство освіти і науки України

Карпатський інститут підприємництва

ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Кафедра Соціальної роботи

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни « _____ »

на тему: « _____ »

студента (ки) _____ курсу

_____ форми навчання

галузь знань – 23 «Соціальна робота»

спеціальність – 231 «Соціальна робота»

Підпис _____

Науковий керівник

Підпис _____

Допущено до захисту

« _____ » _____ 20__ року

Хуст – 201__

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1

НАЗВА РОЗДІЛУ

1.1.

1.2.

...

РОЗДІЛ 2

НАЗВА РОЗДІЛУ

2.1

2.2

...

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ